

om Sagens Sammenhæng for at lide af Uklarhed eller andre Mangler, som ikke efter hans Opfordring ere afhjulpne under Skriftvekslingen, bliver i et Retsmøde dennes Resultat paa de omspurgte Punkter at fastslaa i en Tilførsel til Retsbogen, efter at der har været givet Parterne Lejlighed til mundtlig at udtale sig. Er der ikke tilvejebragt Enighed mellem Parterne om Tilførsels Indhold, bestemmes dette ved Rettens Kendelse (se Udkastets § 209).

Hvad dernæst den oven omtalte „Beviskendelse“ angaar, saa var det allerede i den tidligere Kommission erkendt, at den dobbelte Domsforhandling, som derved fremkaldtes, og hvoraf den sidste Del nødvendigvis i et stort Omfang maatte blive en ligefrem Gentagelse af den første Del, i og for sig var lidet heldig, ligesom det ogsaa er uheldigt, at Retten kan blive nødt til at afsige en endelig Dom, hvis Uholdbarhed er Retten selv indlysende, fordi den hviler paa en urigtig Beviskendelse. Naar man dog bestemte sig for denne Ordning, var det navnlig, fordi man ansaa det for nødvendigt at skaffe et fast og sikkert Grundlag for Bevisførelsen af Hensyn til, at denne ikke skulde kunne undergives ny Prøvelse ved Højesteret, men regelmæssig finde sin endelige Afgørelse ved selve den første Behandling ved Landsret.

Da nu imidlertid nærværende Udkast giver Adgang til fuldstændig Appel til Højesteret, er dermed Hovedgrunden til det tidligere Forslags Beviskendelse bortfalden, og den ses i øvrigt ikke at frembyde andre Fordele af saadan Betydning, at de kunne opveje Ulemperne derved. Vel kan det ikke nægtes, at Beviskendelsen efter Omstændighederne vil kunne afskære nogen overflødig Bevisførelse, men nogen stor Virkning i saa Henseende vil der næppe kunne paaregnes. At forhindre den Bevisførelse, hvis Unyttighed ligger i, at der anvendes for mange Bevismidler, f. Eks. naar der stævnes 7 Vidner til Bevis for en relevant Omstændighed, skønt 2 vilde være tilstrækkeligt, vil den kun undtagelsesvis være i Stand til, eftersom det jo ikke forud kan vides, hvad Vidnerne ville udsige, og altsaa heller ikke, om de mange Vidners Indkaldelse er unyttig. Fremdeles vil Beviskendelsen kun sjældent faa nogen Betydning med Hensyn til Afskæring af Bevisførelse om irrelevante Fakta, da Retten — som det ogsaa udtales i Motiverne til det tidligere Udkast Side 12 — for en Sikkerheds Skyld maa „forlange Bevis for alle de Omstændigheder, der kunne faa Betydning under de forskel-

lige Eventualiteter med Hensyn til den retlige Opfattelse, som naturligen tilbyde sig“. Paa den anden Side vil det ogsaa uden „Beviskendelse“ være muligt at give Retten Adgang til at afskære saadan Bevisførelse, som aabenbart kun vilde tjene til Sagens Forhaling (jfr. Udkastets §§ 213 og 214).

En Beviskendelse af formelle Grunde er vel optaget i den tyske Civilproceslov (Beweisbeschluss), men den fremtræder da ogsaa der helt som en Formalitet: den indeholder intet om, hvilke Omstændigheder der ere relevante, og retter sig i det hele efter de af Parterne fremsatte Bevistilbud; den har ingen Præmisses, binder ikke Domstolen og kan ikke appelleres. Dens Tilværelsesgrund er, at Bevisførelsen i Tyskland foretages ved Rettens Virksomhed, og det er dennes Begyndelse, Indtrædelsen af dette ny Procesafsnit, i hvilket Parternes „Betrieb“ af Sagen afløses af Rettens, der formelt konstateres ved Beviskendelsen. Efter det tidligere danske Udkast er Beviskendelsen derimod bindende for Retten, skal forsynes med Præmisses, om end en saa udtømmende og omhyggelig Begrundelse som ved den endelige Dom ikke er nødvendig, jfr. Motiverne Side 89, og er appellabel, om end ifølge § 294 først i Forbindelse med den endelige Dom. Den vil derfor foranledige et ikke ringe og som oftest reelt ganske betydningsløst Arbejde og i flere Retninger kunne forvolde Ulejlighed, og der ses ikke at være nogen formel Grund til at paatage sig al denne Betsvær, da Beviskendelsen ikke efter Udkastet danner Indledningen til et nyt Procesafsnit af ejendommelig Karakter.

Hvad angaar de i nærværende Kapitel foretagne Ændringer, der gaa ud paa at gøre Procesformerne noget mere fri og bevægelige, end de vare efter det tidligere Forslag (jfr. saaledes nærværende Udkasts § 207, 2det Stykke, §§ 208, 214, 2det Punktum, 216, sidste Stykke, og 218) skal herom i al Almindelighed bemærkes, at den væsentligste Grund til overhovedet at gaa til en Reform af Civilprocessen maa søges deri, at den virkelige Sandhed under det nuværende System jævnlig har ondt ved at trænge igennem. Men naar dette forholder sig saa, er det dermed ogsaa givet, at man maa vogte sig for at lægge den materielle Retfærdighed Hindringer i Vejen ved ny Formaliteter. Skal Hensynet til den materielle Ret helt igennem først og fremmest høves for Øje, kan Formaliteten ikke faa den Skarphed, som den hidtil har haft, men Formerne maa gøres saa fri og bøjelige, at